

Dødt træ i haven giver svampe og liv, viser her biolog i Verdensmål Centeret Pernille Vesterløkke

Brug efteråret til at gøre din have lidt vildere

Efteråret står for døren og selv om det forbindes med, at livet i haven ebber ud, så er det faktisk nu, der skal træffes vigtige valg for at fremme det naturlige liv i haven. Vi har her samlet en stribe gode råd til, hvad man kan gøre i efterårshaven for at skabe mere biodiversitet og flere spændende oplevelser:

Lad stauderne stå

Klip ikke stauderne ned før til marts. Mange larver og smådyr overvintrer i de hule stængler. Skal de klippes, så lav bundter af stænglerne og læg dem tørt under et halvtag eller lignende.

Udnyt dit grenaffald

Lav en kvasbunke eller et kvashegn, det giver mulighed for at mange dyr kan finde skjul og levested fx pindsvin og overvintrende sommerfugle. Samtidig slipper du for at køre på genbrugsstationen med dit haveaffald. Spørg evt. din nabo om I skal udskifte et par meter af den fælles hæk med et kvashegn.

Eksperimenter med døde træer

Når træer dør, nedbrydes de langsomt. Hulheder, flæk og revner opstår, hvor nogen kan flytte ind. Et døende eller dødt træ spiller derfor fortsat en vigtig rolle for livet i haven. Rigtig mange fjerner de døende træer fra haven, men lad dem endelig blive. Rigtig mange dyr, svampe og planter er faktisk tæt knyttet til døde træer.

Sten i haven har stor værdi

Kan du skaffe et par store sten, er du heldig, for sten bliver varmet op af den tidlige forårssol og trækker varmen ned i jorden til gavn for de jordboende insekter. Sommerfugle tager også gerne ophold på de solbeskinnede sten. Stengærde og støttemure rummer hulrum hvor mindre dyr og insekter kan leve og formere sig.

Find vilde frø i naturen

Saml frø af vilde blomster og så dem i haven. Det er nu frøene drysser ud af frøstandene ude i naturen. Mange bliver spist af sultne dyr i løbet af vinteren, men dem der ikke bliver spist, vil spire. Drys dem i et bed og riv let, så frøene bliver dækket af et par millimeter jord.

Sæt fuglekasser op nu

Hæng fuglekasser op allerede nu. Småfugle og andre dyr bruger dem til at overnatte i, når det er koldt. For ikke at fryse overnatter de mange sammen i kasserne. Det er set, at 40 blåmejser overnatter klumpet sammen i samme kasse.

Læg masser af forårsløg

Læg mange forårsblomstrende løg i efteråret. Der er mangel på mad i det tidlige forår, men heldigvis er vintergæk, krokus, erantis og skilla fyldt med pollen og nektar til de tidlige humlebier og sommerfugle. Sæt flest løg et sted med sol og læ, for insekterne har brug for varme fra solens stråler for at kunne flyve.

Bladene skal blive i haven

Efterårets blade er gulf for ormene, og bladene kan ligge som en dyne hen over jorden til beskyttelse mod det barske vintervejr. Riv derfor alle blade ud i dine bede, hvad enten bedet er til blomster eller grøntsager. Det er der, bladene gør bedst gavn.